

Передплата

на «РУСЛАНА» вивозять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудни.

Редация, администрация і
експедиция «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиция
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Режлямації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Длячого замкнено сесию парламентарну?

Се питанє буде мабуть на часі проявити. Дійсна причина замкнення лежала безперечно в обструкції Німців. А причиною обструкції були звісні розпорядження язикові для Чехії і Морави, видані правительством в цвітні сего року а приречені Чехам під кінець минувшої сесії. Гр. Бадені, обіймаючи керму управи, зложив сейчас на вступні заяву, що він питанє чеське бере на серію, в противоположности до кабінету коаліційного, котрий «не знав» питаня чеського. Чехи, що в часі коаліції стояли уперто при своїм державнім праві, зрозуміли також, що до остаточної цілі своїх змагань правнополітичних дійдуть лише поступенно, т. зв. етапами, а яко першу етапу узнали потребу рівноправности свого язика в життю прилюднім. Гр. Бадені, здає ся, не передбачував, що проти рівноправности язика чеського з німецьким Німці піднесуть так завзяту борбу. Президент нинішнього кабінету звісний з свого оптимізму. Обструкція Німців заскочила єго проте, можна припускати, досить несподівано. Але гр. Бадені видержав на своїм становиску, раз з пересвідчення, що єго розпорядження язикові були лише конечним актом справедливости, а відтак міг він видержати на тім становиску, бо в парламенті витворила ся рівночасно більшість, що сей акт справедливости вповни піддержала. Більшість та витворила ся однаковж незалежно від правительства.

Правительство навіть не узнавало зразу сеї більшости за таку, на котрій би хотіло ся оперти. Оно заходило ся заєдно, тихцем, коло зложеня більшости, в склад котрої увійшла би бодай одна частина послів німецьких побіч клубу бар. Діпавлього, що з власного почину приступив до коаліції славянської. Через весь час тривання теперішньої сесії стояли проте против себе

три чинники, іменно правительство з одної сторони, з другої незалежна більшість парламентарна, з третьої обструкція німецька, піддержувана від часу до часу соціальними демократами, Італійцями, більшою посілостю німецькою, а навіть спорадично і антисемітами та дрібними фракціями лівиці, іменно: рускою трійцею опозиційною, Стояловщиками і польськими людовцями. Боротьба межі правительством а парламентарною більшостою була поважна і чесна. Тут розходило ся о рішенє питання, чи правительство схоче оперти ся на більшости, що зложила ся без а навіть проти волі правительства? Боротьбу ту порішив час. Час пересвідчив правительство, що в нинішніх обставинах друга більшість парламентарна неможлива. Правительство мимо волі мусіло вкінці узнати ту більшість і зблизити ся до неї.

Стало ся се з тою хвилею, коли поодинокі міністри і гр. Бадені почали брати участь в тайних, довірочних нарадах комісії парламентарної, зложеної з висланників поодиноких клубів більшости палати посьольської. Правительство і більшість подали собі через те з-легонька руку. Під кінець теперішньої сесії не було проте вже ніякого драстичного суперництва межі сими двома чинниками, хотя — щоби з всею вірністю сказати — ще і тепер не можна з всею рішчостою удержувати, що правительство лише на тій більшости схоче ся оперти. Ні! Оно раде би ту більшість скріпити ще деякими елементами німецькими, найіморітнішє: антисемітами, що в послідніх часах досить явно зблизились до кабінету і до більшости парламентарної під окликом: проч з обструкцією задля позитивної роботи.

Інакшою була борба обструкційних Німців проти правительства. Борба та йшла на ножі, була безпощадна. А не можна було єї покінчити иньшими средствами, як лише замкненєм сесії. Німці докладно зро-

зуміли, що їх панованя в Австрії ломить ся. Зломило ся оно в 1857 р. в Галичині, зломило ся тепер в Чехії і на Мораві, а мабуть зломить ся небавом і на Буковині, а колись, з літами, і над альпейськими Славянами. Тож не дивниця, що Німці з такою завзятостю виступили проти гр. Баденього а посередно і проти більшости парламентарної, котра звісні розпорядження язикові піддержала з всею рішчостою. Правительство замкнуло сесию не без відомости і волі більшости парламентарної. Сталось се вправді досить нагло, ніж сподівано ся, але мусіло стати ся, щоби удержати повагу парламентарну і правительства. Більшість апробувала се замкненє. В середу, о годині 11 перед полуднем, запала спільна ухвала на конференції правительства з клубами більшости. Правительству полишено лише питанє: чи відпочити чи замкнути сесию? Оно вибрало замкненє, а тим самим дало зрозуміти лівиці, що она з обструкції може ще звернути на дорогу якогось *modus vivendi* як з правительством так і з клубами більшости. З почином нової сесії палата буде на ново конституовати ся, тож і Німцям відкрита дорога до президії і до поодиноких комісій після иньшого, для них користнішого ключа. Час перерви з'ужие мабуть правительство на всякі переговори. Вже нині ходить чутка, що чейже удасть ся винайти якийсь *modus vivendi* з ро'яренними Німцями, чи се стане ся в соймі чеським, чи що імовірнішє, поза соймом, се все одно. Більшість і правительство будуть шукати за виходом з сеї матні. Однаковж і на те не треба забувати, що теперішня більшість стоїть кріпко при своїх основах. Она узнала себе перманентною, тісно звязаною під окликами: розширенє автономії країв, переведенє повної рівноправности всіх народів, релігійно-моральне вихованє молодєжи і реформи соціальні. Ті чотири точки суть програмою більшости, від котрої

2

Дружба і подружє.

З чеського

Ярослава Врхліцкого.

(Дальше.)

Чого ще він не дізнав від него? Маляр застановляв ся, і що раз нове приходило єму на гадку. Дубський ще раз виратував єго з критичного положеня в єго життю: Пляфон монументальної будови мав бути помальований. — На се розписано конкурс. Новачек брав участь в нїм і сподїяв ся, що тепер або ніколи здобуде пільму триумфу. Працював довго і віддав працю, яку вважав найлучшим своїм ділом. Реалістично успособлені судії конкурсів не мали змислу для казочної символіки — від них одержав почесну згадку, але не нагороду. Знов був в розпуці як перед кількома роками. Сидів в каварни сам зі своїми чорними думками; заспаний кельнер положив перед ним вечірню часопись. З привички бере Новачек за ню, обертає механічно картки, нараз не вірить своїм очам.

Хтось закупив єго образ за 3000 золотих. Він остовпів. Скоро побіг до секретаря вистави і від него довідав ся, що звістка подана в ча-

сописи була правдива — але купця ніхто не знав. Про се, що Дубський, що одержав недавно велику спадщину, міг се вчинити, Новачек зовсім не думав; про се він довідав ся доперва опісля.

Так Дубський вдруге спас єго.

Але що се все значило супроти чару красного, приязного житя, яке разом вели.

Що рана вже був Дубський в робітни маляря, що була по дорозі до єго бюро. Відтак бачились по обіді в каварни, де балакали дві, три годині.

Два або три рази в тижни були вечером разом. Не було одної мисли, якою би ся не поділили, заміру, якого би з собою не обговорили.

Дубський вводив неповоротного маляря в зносини з лучшими товариствами, брав єго з собою до театру, на концерти і так зазнакомлював єго з братними штуками, надїляв єго книжками і часописами, коротко був мовби єго опікуном. Він увів єго в сю атмосферу, з якої ум артиста черпає, сам про се не знаючи, де єго фантазия находить все нову і нову заохоту.

А тепер Дубський зробив єму се — бере і женить ся з незнакомою дівчиною, якої істота єму зовсім чужа, яку ледви трохи може знає, може з бало, де кілька слів розмовив ся з нею, по кількох візитах. Чим для него буде тепер

Дубський? Все і все буде се чуже лице стояти між ними, буде слїдити своїми рибячими очима їх розмову про штуку. Як же мав би він відкрити перед нею свої сні, марева, плани свого духа, які могли бути тільки Дубському сьвідомі?

Виразно чув він, що сим подружєм Дубського з сею Мілею Ортмїлер задано їх братній дружбі смертний удар, що положено їх красну минувшість до трумни, — єго огорнув страх перед будучностю.

Він не міг зрозуміти любви, бо крім кількох модельок, з якими хвилево стикав ся, не знав зовсім жінок, єго стать, єго вигляд стояв єму на перешкодї, він бачив у любви лише щось сатиричного, і се що Дубський любви посвячував їх дружбу, се болїло єго діямаючо.

Довго сидів роздумуючи. Коли вкінці підняв ся і поглянув на годинник, замїтив, що давно вже час іти до каварні. Обїду він не їв, але годї було єму що небудь взяти до губи. Він переодїв ся, підїйшов до шталоу і з погордою зірвав з них образ, копнув ногою і поставив під стїну поруч иньших своїх мертво рождених помислів. Коли се вчинив, чув, що ніколи не поверне до сего образу. Він був похований, як много иньших єго снів, на все. І дивно! Нараз з лекшим умом наложив євій ши-

она не думає відступити. В часі ферій парламентарних полинить ся комісія парламентарна кльобів більшости в тісній звязи з собою і буде старати ся відпирати всякі атаки на свою солідарність і програму. З сим буде мусіло числити ся і правитель-ство. Скріплене більшости посторонними е-лементами правительството не буде могло пере-водити поза плечима теперішньої більшости. Принцип парламентаризму віджив на ново. Більшість не буде виступати офен-зивно проти правительства, не буде єму ставляти трудностей, але за ту ціну хоче про все знати, хоче знати о кождім кроці правительства. Она не відбирає правитель-ству проводу в акції, але не підчинить ся акції, що могла би вийти на шкоду єї принципів.

До сего треба додати, що і корона а-пробує ціле те поступованє більшости пар-ляментарної. Нині, т. є. 3 червня, приймав цісар на окремії авдиенції не лише пре-зидію палати посольскої (президент Катрайн ще недужий), але — чого не було — предсідателів поодиноких кльобів іменно: Яворского, Кайцля, Дінавлього, Фалькен-гайна, Лунула, Пальфіого і Сустерчіца. Бар. Дінавлього відзначив цісар тим, що похвалив поступованє єго кльобу (католиц-ко-німецького) в часі заверюх парламентар-них. Урядова часопись Wiener Abendpost оголосить ті розмови, які вели ся межі цісарем а пресідателями кльобів в часі ав-диенції на тему теперішньої ситуації. Про уступленє правительства годі маячити, хоч сего домагають ся всі опозиційні днєвни-ки. Протівно, можна навіть сказати, що положенє внутрішнє стає прояснювати ся по тих громовицях, що пронесли ся понад парламентом. А Німці? А обструкція? А фракції і фракційки опозиційні? Они ма-буть сконстерновані. Їх формально заско-чило замкненє парламенту. Они вправді спихають всю вину на правительство, пре-зидію і більшість, але в душі мусять при-знати, що зблизнили себе і свою про-граму.

Давидівський процес.

(Дальше).

Предсідатель: Но, а що до Козакевича?

От. Фіялковский: Я не був на єго зборах, але чув я, що підбурював хлопів. Говорив, що за довго служать у війську і обіцяв дивити ся в парламенті «на пальці».

Прокуратор: Чи то правда, що Попель ви-ривав селянам картки з рук?

От. Фіялк. Не видів я того.

Прокуратор: Чи ксьондз тільки не видів, чи може рішучо сказати, що ні?

рокий капелюх на довге густе волосє, закури-в папіроску і виїшов на улицю. Так, по хвили посвистував собі щось злегка.

* * *

В каварни було, як звичайно гуторно. Но-вачек поздоровив кивнувши головою своїх зна-комих і сів на своє, від років зарезервоване мі-сце в куті вікна. Сейчас стояв перед ним кель-нер з чорною кавою і шахівницею. За хвили надійшов Мартин, різьбар, єго вірний, щоденний партнер, мовчки усів і оба заглибили ся в гру. Малир грав незвичайно поволи і нервово, було видко, що при кождім тягу тряс єя.

На ліво за стовпом грали гості в біляр, всі приятелі і знакомі обох артистів: актори, писа-телі, компоністи. Всі були нині незвичайно роз-охочені. Про що говорили, могли оба приятелі виразно чути. Нараз став Новачек ще поволіше грати, нараз навіть забув заповісти «шах» і по-сунути фігуру.

«Дубський добре трафив» говорив сухий комти. «Чекав, але дочекав ся. Міля се партия до позавидування».

«Так знов зле не є» відповів журналіст, спокійно мастячи свій кий, «знаю я трохи тії відносини».

«А хто се такий Міля» спитав тихо пер-

От. Фіялковский: Рішучо не можу сказати, видів я, що Попель часто виходив до людей на двір і навіть з тої причини я єго упоминав: За-ховуйте ся пане з тактом, сидіть при столі, най-хлопи тут приходять.

Прокуратор: А чи в товні видирав Попель хлопам картки?

Сьвідок: Того не можу сказати. Жив я вправді в незгоді з Попелем: Він мене не лю-бив а я єго — але що правда, то правда.

Прокуратор: Чи Попель перечеркував що на картках?

Свідок: То вже рішучо неправда. Мусів би я вже то видіти.

Предсід.: Отче парох! А як отець парох жиють з вїйтом?

От. Фіялковский: (пристрастно) То, то, дуже зле! Процесуємо ся раз-враз. О! маю ту судовий вирок краєвого суду...

Предс.: (перериває) Дякую отцу пароху, але того не потреба. Вистарчить то, що отець парох сказали: що з вїйтом зле жиють. От. Фі-ялковский (впадає): дуже зле. Вїйт робить мені перешкоди навіть в костельних церемонїях. А що до пса...

Предсідатель: Дякую за прочу історію о псі.

Др. Сумпер: Прошу от. пароха, як то мо-гло є стати після думки отця, що в деяких родинях отець діставав карту, а дорослі сини ні?

Предсідатель: Не можу дозволити на се пи-танє. То переступає компетенцію сьвідка. — Др. Сумпер: В такім случаю відкликую ся до деци-зії трибуналу. Я не дозволю собі відобрати пи-таня. Трибунал по нараді відмовив питання. — Лілієн: Чи отець парох з амбони поручив якого кандидата? — От. Фіялковский: Ні, говорив я тільки, які прикмети повинен мати кандидат. — Др. Сокаль: Чи відомо що отцю пароху о тім, що Попель відгрозював ся передоденє виборів що упаде трупом кількох хлопів? — От. Фіял-ковский: Рішучо нічого мені не відомо. Після дальших зізнань сьвідка показало ся, що По-пель не знав приписів закона виборчого а вдо-датку будучи амбітним не хотів у нікого поін-формувати ся.

Др. Сумпер: Корковский! Чи в громадскім уряді лежали лісти виборців на столі до пере-гляду? — Корковский: Ніхто нічого не бачив, доперва отець парох нас повідомив о тім. Потім переслухано ще 16 літнього Яна Ля-кроя молодшого, термінатора ковальського з Да-видова. Хлопець симпатичний о блонд волосях, оповідає несміло того, чого случайно був сьвід-ком. Зізнання єго не представляють ніякої вар-тости. Видів тільки, як Рибчинський ударив Попеля.

Дальший сьвідок Ковальский, лісничий з Товщова, предсідатель виборчої комісії в Да-видові, брунет з цвікером на носі, каліка на ру-ку. Говорить ясно. Оповідає справу від початку. То само що от. Фіялковский говорить о тім си-

ний тенор, що зі страху, щоби не втратити го-лосу навіть в каварни не скинув хусточки з шиї. «Однак родина Ортмілерів» — поучував ко-мік — «варта вісімдесять тисяч».

«За шлийки і підвязки» — додав іронічно другий. «Все одно» — говорив актор — «так само якби се було за чоколяду або стеарину. Фа-брика є фабрика, коли лише несе дохід. Орт-мілер сидить в вонї, має великі стосунки з за-границею. Дівчина вихована мов пучок, а тєсть є милий, вмє жити. Шампан там так звичай-ний мов вміє содова».

«А впрочім як дівчина сама?» — питав хтось — «чи она образована, мила?»

«Трохи французского, трохи фортепяну — се певно вмє — а приємна — Боже, молодість, коли вже не зовсім погана — все приємна».

«Она є гарна мої панове» — закликав мо-лодець.

«То річ густу» — відповів тенорист.

«Но она так, як звичайно наші дівчата, коли мають між сїмнайцять а двайцять літ» — відповів комік.

«Але рознєщена певно, і буде мати всякі вимоги» — боронив ся тенорист — «прошу вас, одиначка і фабрика шлийок і підвязок.

(Далі буде).

гналовім оклику, котрий заїнавгурав розрухи. Нову подробицю становить то, що жандарм за-раз на вступі, коли тільки товпа заворушила ся, витягнув багнет і хотів пробити хлопа. На се закликав Ковальский: Стійте, то мій лісний! Жандарм завернув ся. Сцену в жандармерії оповідає образиво. Попель хотів стріляти ще пе-ред виваленєм дверий і в тій ціли зажадав ре-вольверу від Ковальского, але він не дав. Сцена застрілення Дацка відбула ся моментально. Ви-джу — оповідає Ковальский — як Попель під ударами хлопів хилить ся, падає, потім підно-силь ся. Ненадїйно дим... стріл... і люди з окли-ком «револьвер» завертають ся. Потім Попель пішов зі мною до другого покою і сказав: Пострі-лено мене в лице. Дійсно мав кров на правім лиці а ліве мав обмазане болотом... Ковальский однак не думає, щоби та кров на лиці могла походити від пострілу. Виглядала радше як силь-не подрапанє патином. Ковальский не знав ви-борчого закона, длятого позичив собі від Попе-ля інструкцію і перечитав єї. По перестудіова-ню сказав до Попеля: Після моєї думки, прошу пана, урльоппникам належить ся карти.

Пред.: Чи пан знають що о тій телеграмі, котру вислано до староства?

Ковальский: Так є, вислали ми телеграму менше більше такого змісту: «Урльоппники до-магають ся карт. Що з тою справою зробити?» Відповіді не було. Сьвідком убийства Попеля Ковальский не був, бо утік з лісним до дому. Др. Сумпер: Чи підчас голосованя Попель виходив до хлопів? Ковальский: Може чотири рази... але то для успокоєня виборців. — Др. Лілієн: Коли Попель хотів від пана позжити револьвер? Ко-вальский: тоді, як хлопи виломили двері. — Др. Лілієн: А пан думали, що того не потреба? — Ковальский: Так є. Я не додумував ся, що ма-ють якісь ворожі наміри, я гадав, що они хо-тять тільки порозуміти ся.

Радник Тустановский: Чи Попель перечер-кував картки? — Ковальский: Рішучо ні. — Др. Сумпер: Як пан собі толкують факт, що розру-хи були звернені против Попеля? — Ковальский: Не знаю цілковито відносин давидівських. — Др. Сокаль: Чи Попель був прудкого характеру? — Ковальский: Так є, був то горячка і нервовий.

Др. Сокаль: А чи говорив він панови, що мусить кількох хлопів унасти трупом. — Коваль-ский: Ні.

Просить о голос обжалований Ян Баран і по-відає що вїйт Котюшко мав також при собі ре-вольвер, котрого ручка виставала з кишені.

Предсідатель: Чи пан то бачили, пане Ко-вальский? — Ковальский: Ні. Баран оповідає ще, що чув як Попель говорив до вїйта: Я маю «ле-вольверт» і ви маєте «левольверт» коли би бун-тували ся, то їх вистріляємо і повтікаємо ві-кном!

Вісти політичні.

Парламентарна ситуація — се чєско-ні-мецька справа. Як порішить ся та справа, така буде нова ситуація по скликаню Ради держав-ної. Колиж тепер буде розходити ся о зміну си-туації, то в рахубу вїйдуть лише Чехи та Нім-ці; прочі посили з опозиції полишені будуть і дальше своїй власній судьбі. Над ними ніхто не буде ломити собі голови. Помирєнє або яке не-будь порозумінє межі Чехами і Німцями не пій-де так скоро і буде дужет яжкє, бо чого одна сто-рона домагає ся, того як раз противна не бажає. Гр. Бадені пробував зараз по закритю сесії кон-ферувати з членами парламентарної комісії мо-лодоческого кльобу в справі перегорорів з Нім-цями що-до язикових розпоряджень, але чєскі проводирі мали сказати, що Чехи не витягнуть руки перші до згоди. Се мусять зробити Німці або правительството, але Чехи і тоді будуть сто-яти на становищі цілковитого рівноуправнєня язикового. Сли знов будемо судити Німців пі-сля їх манїфєстів до виборців, то і Німцям не ходить о переговори з Чехами. Они кажуть ви-разно, що німецький нарід не ослабне в борбі і буде рішучо підпирати своїх послів. Всі сторон-ництва опозиційні, без огляду на те чи дійсно віднесли який хосєн, чи ні, з закритя Ради дер-жавної, старають ся вговорити в своїх виборців перєсьвідченє, що віднесли они великий триумф

і приневолити правительство уступати. В тім то-пії пишуть они справозданє до опозиційних дне-вників і в тім дусї пишуть маніфести до своїх виборців: Яко найкрасніший оказ такої роботи на-водимо деякі уступи з маніфесту німецьких на-ционалів. Знасилуване нами по мисли чувствні-мецьких виборців закритє Ради державної буде мало велике значінє для будучности німецького народу. Яко народне сторонництво не могли ми і не можемо зречи ся достаточного забезпеченя для національного істнованя нашого народу. Бу-ли ми і є готові до мирних переговорів з пред-ставителями иньших народностей, щоби дійти до порозуміння і поладити найважніші спірні точ-ки законодапною дорогою. Однак мусимо жада-ти, щоби законодавне їх управлінняне доперва тоді наступило, коли перше наступить взаїмне порозумінє межі сторонництвами; насильства від славянських народностей ніколи не стерпимо.

Ми досить сильні, щоби не дозволити рі-шати языкову квестію без нас або против нас. Поборюючи з народного обовязку языкові роз-порядження постановилисьмо так довго здержу-вати діяльність парламенту, доки языкові роз-порядження не будуть відкликані. Тепер нале-жить витревати на тій дорозі і завітати тільки собі і в свої власні сили. Подібно толкує си-туацию соціалістична часопись «Arbeiter Ztg.»: «Гр. Бадені дійшов вже до кінця своєї мудрости і не знає що почати, щоби повздержати чим раз сильнішу бурю в парламенті. Закритє пар-ляменту є утечию перед парламентом. Є оно найсильнішим пораженєм, яке потерпіло пра-вительство». Так само говорить «Deutsches Volksblatt»: «Гр. Бадені зчезне в безодні, щоби мож було відкликати языкові розпорядження і остаточно управлінняти національні відносини». «Neues Wiener Journal» знов заявляє: «Прави-тельственна штука гр. Баденського довела щасли-во до того, що по 68 днях і по 20 безплідних засіданнях мусів виступити з заявою: «Я вже дальше не можу». Трудно прецінь инакше тол-кувати офіційальне: «так дальше не може йти!»

Ліберальний дневник «Neues Wiener Tag-blatt» видить знов в закритю парламенту не так пораженє самого правительства, як радше більшости парламентарної. Він так пише: «За-критє парламенту се розчарованє більшости. Она хотіла поборювати і зломити обструкцію і переперти правительственні предложеня, а тут правительство кладе конець нарадам. Хотіла правіця переперти, щоби сесію закрав сам Ці-сар відручним письмом, в котрім остро осудив би обструкцію. Але правіця не змогла сего переперти».

Трохи инакше представляє ситуацию, хоть опозиційна «Neue freie Presse і Extrablatt», орган соціальних політиків. Перша зазначає виразно що «замкненє парламенту побільшує безпосе-редно силу правительства над противниками. Німецькі послы не побіджені в парламенті не ма-ючи тепер права нетикальности не можуть ко-ристувати ся свободою слова і мусять зігнути ся під ярмо карного закона з его кавчуковими постановами і тяжкою до предвидженя інтер-претацією. Мандат не дає вже права критики міністерства, бо прокуратор має право переслі-дувати послів за кожде слово і письмо. Друга в горі наведена часопись ставить таку ділему: Чи правительству ходить о зміну борючих ся чи о усмиренє борби, то все яка би не була ціль, то не дасть ся досягнути, сли не випере-дить єї угода в самих Чехах.

З'орієнтувати ся в теперішній ситуації вельми тяжко. Вся праса губить ся в здогадах і комбінаціях. І не дивниця, бо положенє є дій-сно прикре і замотане.

До умовій роз'єму зажадала Туреччина знесеня блокади заливу Вольо, щоби могла морською дорогою заосмотрювати своє військо в живність, Греки годять ся на се, але натомість домагають ся, щоби їм вільно було переглядати чужі кораблі, бо в противнім разі они можуть достарчати оружє і амуніцію.

Новинки.

— Члени історичної і фільольогічної секцій Нау-кового товариства ім. Шевченка рішили на спіль-нім засіданю дня 2-го с. м. на внесенє проф. унів. дра Ол. Колесси всіми голосами против

одного — завізвати рішучо Виділ товариства, щоб усунув ся від обходу народних ювілеїв спільно з людьми, що топчуть ногами всякі основи народности й свободи та явно солідари-зують ся з платною агентурою Москви. — Так отже — побіч академ. «Громади» і «Сокола» — бачимо уже в третім нашім народнім і то нау-ковім товаристві рішучий опір против деморалі-зації ширеної безхарактерними проводирами та їх слабодушними прихвостнями. Булаб се справ-ді нестерта ганьба, щоб заступники товариства імени українського Кобзаря, товариства, що єго головою є натріот-українець, обходили що-небудь спільно з — Марковими, Мончаловськими і т. д.

— Руско-український народний театр переїхав з Дрогобича до Стрия, де 5 с. м. дав перше представленє.

— В Станиславові відбудуть ся дня 16 червня: загальні збори філії «Просвіти», віче еконо-мічно-господарське устроюване тожю філією і загальний збір ново-заснованого Товариства «На-родний Дім в Станиславові». Др. Михайло Коцю-ба. Прокіп Мостович.

— Коломийський «Боян» устроює при співуча-сти других руско-народних Товариств і п. Лона-тинської артистки з Черновець дня 8 с. м. в са-лі «Сокола» вечер в пам'ять XXXVI роковин смерті Шевченка.

— До брідської ради міської вибрано 18 радних переважно жидів. З Русинів вибрано: лікаря др. Струмінського і нотаря Громницького.

— Матура в Золочеві. Від 28 мая до 5 червня відбував ся у нас іспит зрілості під проводом д. к. інспектора краєвого Вп. Івана Левіцкого. Всіх абітурієнтів було 25 між ним 14 Русинів. З Русинів зложило іспит 10 а то: 1) Алексевич Адольф, 2) Білоха Петро, 3) Боцян Йосип, 4) Ваньо Теодор (з відзначенєм), 5) Голінатий О-лександр, 6) Гуляй Олександр, 7) Деницкий, Володимир, 8) Кижик Петро, 9) Майковский Де-нис, 10) Сохонкий Михайло. Двом дозволено поправляти один предмет по фєрїях а двох ре-пробовано на рік.

— «Осьвідомленє» прачок і кухарок. Львівські соціалісти не хотять остати позаду своїх одно-мишленників на заході Європи. За мало їм вид-но криків по «пасажах» та «ратушах», бо в че-твер, в польське св'ято Вознесенія, скликали перший раз згромадженє жінок. Зійшло ся око-ло 150 кухарок, покоївок, правок і т. д., многі з книжочками до молення, иньші з дїтьми на ру-ках. Ентузіязм панував великий. Учасницї — самі християнки — били оплески, кликали «бра-во», а декотрі плакали із зворушеня. Промовля-ла також одна кухарка, літ около 35, нарікаючи на перетяженє працею, на зле обходженє, малі заслуги, злий вікт і «фіглі» паничків. Свою про-мову зачала від слів: «Маю надію, що і на наше нещастє засвітить сонце і що буде ліпше з на-ми бідними слугами, котрі тратять ночі при помостах, а очі при кухні». Соціалістичні бе-сїдники, розводили популярно, що то є соція-лізм, представляли користь лученя в заводові ториства, обіцували правну поміч і крити-кували бюра подажі праці. Згромадженє трва-ло півтора години.

— На велику скалю злодійське ремесло управ-ляв вже від довшого часу Іцко Тішлер в Лю-товисках повіт Лїско. Дня 26-го мая с. м. обра-бував в день, на дорозі в лїсі, Сару Бартель що йшла на судовий термін. Забрав їй 40 злр. го-тівкою і коралі. Вислідив злодія жандарм Ни-зінкевич з Райтарович. При ревізії найдено в домі Тішлера великий магазин крадених річий.

— Скандал в Палаті. З Лондону доносять, що в палаті провідник парнелїстів Джон Редмонд не піддав ся упоминаням предсїдателя. Палата 238 голосами против 52 ухвалила усунути єго з салі, почім Келансі і Віліям Редмонд прова-дили дискусію над фінансами ірландськими в той сам обиджающий спосіб. І они не хотіли піддати ся добровільно ухвалі, усуваючій їх та-кож з салі, мусїли їх протє усунути при помочи вїзваних sergeants of arms.

— Відпочинок недільний для пекарів. Незадо-волені з недільного відпочинку пекарські челя-дники у Львові, котрі працюють найтяжше, бо 17 годин на добу, скликали в неділю 150 своїх то-варишів на збори. Они замість визначених для себе 12 годин недільного відпочинку домагають ся цілої доби. Обговоривши сей постулат на збо-рах, вибрано комісію зложеної з 6 челядників і 6 майстрів для унормованя відпочинку без ін-тервенції властей. Надто порушено на зборах гігієнічні урядженя пекарень у Львові, справу поліпшеня платні і відносин челядників до ро-бітників. Президент міста д-р Малаховський за-няв ся ревню пересмотром пекарень і оглянув їх вже кільканайцять в супроводі спеціальної комісії.

— Пра-Бат-Сомдет - Пра - Парамінд - Мага - Чуко-льонкорн-Пра-Чуба-Чон-Клас, отсе імя сїямського короля, що як раз тепер подорожує по Європі і був вчєра на авдієнції у папи. Довгоіменний король відвідує усі престольні городи Європи і запізнає ся з ладом цивїлізованого свїта. Він має європейське образованє і хоче свою держа-ву піднести до уровня арийської культури. Пер-

ша розуміє ся річ в культурній державі єсть, військо і тому, поїхали вже німецькі офіцери учи-ти добродушних Сїямезів — штуки мордованя людей.

— Повінь в Болгарії. З причини ненастанного дощу ріки вилили. Часть Софії стоїть під во-дою. Комунікація з заходом зірвана. Подібні повені є і в Сербії. Шкоди незмірні.

— Кореспонденція учеників. Один з париских професорів англійської мови впав на гадку за-вести кореспонденцію між своїми учениками а студентами з за каналу: Він порозумів ся з учителями в Англії і тепер в найліпше перепи-сують ся ученики і учениці з Франції з англій-ськими колегами чи там колежанками. Вплив сеї кореспонденції має бути дуже добрий. В пер-шій мірі учать ся студенти скоро і добре чужої мови а опісля розвиває ся через се їхуми, шир-шає свїтогляд через пізнаванє чужих звичаїв і відносин.

— Китайський страйк. В пристани Шамгаю ви-бух між портовими робітниками страйк. Робіт-ники, що на великих тачках вивозять ладунок з кораблів і розвозять по маґазинах, зажадали підвишеня платні. Хлїбодавці англійсько-амери-канські компанїсти не згодили ся на се. Тоди Китайці заперестали роботу і товпами потягну-ли з колами і камями в сторону європейської части міста. Хоч не приготовані відбили Євро-пейцї і Американцї перший напад. З обох сто-рін пали трупи. Заалармовано кораблі, що сто-яли в пристани. Американські, англійські і ро-сійські моряки висїли на беріг і стерегли конзу-лятів і маґазинів. Але вже по двох днях під-виспїла компанія плати страйкуючим і настав спокій. Китайці далі возять тачками товари а моряки всїли знов на кораблі.

— О. Кнайп з Верісгофен, звїсний гідропата, о котрого смерті писали всі дневники, не тільки що жив, але подужав і є надія, що незадовго буде мїг дальше вести свій гідропатичний за-клад.

ПОСМЕРТНІ ₴ ВІСТІ.

О. Георгій Кульчицкий парох в Годинях ко-ло Мостиск, упокоїв ся дня 27 мая с. р. в 61 році житя а 35-ім священства. В. в. п.!

Наука, штука, література.

Др. Мих. Начовский розпочав друкувати в друкарні Брука в Коломїї свою цікаву нау-кову студию: **Willenstheorie und Unterrichtspraxis** — Ein Beitrag zur Lehre von der sittlichen Bil-dung — основану на дослідях найчильніших пе-дагогів та психологів, а при тім на своїй прак-тиці в галицких середних школах. Цїха і цїль праці присвяченої колишньому єго професорови В. Гартлеви є чисто наукова та інформуюча мо-лодих педагогів.

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 8 червня 1897.

I. Акції за штуку.

Зеліз. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.	пла-тять зл. кр.	жада-ють зл. кр.
Зеліз. Львів-Черн.-Ясеп по 200 зл. валь. србл.	216 75	219 75
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.	285 75	289 75
„ кред. гал. по 200 зл. в. ав.	390 —	400 —
Гарбарії в Решові по 200 зл. в. ав.	210 —	—
Фабрики вагонів в Сяноку перед тим Лїпінського по 500 кор. в. ав.	190 —	200 —
	250 —	260 —

II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.

Банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр.	110 20	110 90
„ „ 4 1/2% „ „ лос в 50 л.	100 —	100 70
„ „ 4% „ „ в боль. по 200 К.	96 70	97 40
„ краєв. 4 1/2% в. ав. лос в 51 л.	100 50	101 20
„ „ 4% в. ав. лос в 57 л.	97 50	98 20
Тов. кред. гал. земс. 4% (перша емїс.)	97 60	98 30
„ „ „ 4% лос в 41 1/2 лїт	97 50	98 20
„ „ „ 4% „ в 56 лїт	97 40	98 10

III. Обліги за 100 зл.

Гал. фонду пропинад. 4% в. ав.	97 80	98 50
Буков. „ 5% „ „ „	102 50	—
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.)	102 —	—
„ „ 4 1/2% (3 ем.)	100 —	100 70
Пожички краєв. 6% ва. з року 1873	103 —	—
„ „ 4% „ „ 1891	—	—
„ „ 4% по 200 кор. з р. 1893	97 80	98 10
„ м. Львова 4% по 200 кор.	97 10	97 80

IV. Льоси.

Міста Кракова	25 —	27 —
„ Станиславова	41 —	—

V. Монети:

Дукат цісарский	5 60	5 70
Наполєондор	9 48	9 58
Пів-імперіал	9 55	—
Рубель російський срібний	1 20	1 25
„ паперовий	126 20	127 20
100 марок німецьких	58 50	58 90

Руска справа

в роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Ціна 50 кр. в. а. 3 пересилкою 55 кр.

Дістати можна в книгарні Тов. ім Шевченка, або в Ставропільській.

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4⁰/₀ АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм і

3¹/₂⁰/₀ АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі інші знаходячі ся в обігу 4¹/₂⁰/₀ Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4⁰/₀ з 30-дневним речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекція.

Новости на дамські сукні сезонові!

Матерії вовняні, Зефіри, Батисти, Піки, Кретони, Перкалі, Брокати

АНТІН ПІЗУНСЬКИЙ

Львів, Академічна 12.

Парасольки, Рукавички, «Фігара», ковніри коронкові, Паски, Фартушки.

Магазин багато заосмотрений.

Ціни низькі, конкуренційні.

151 6—47

„ДНІСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Ем. Кард. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех Епархій, обезпечує будинки, худобу, господарські знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневиx за можливо найнижшою оплатою.

Школи ліквідує ся і виплачує ся сейчас по пожарі а договори заключені з першими Товариствами контрасекураційними подають „Дністрові“ можність обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Полісє „Дністра“ приймає Банк красвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечати ся через „Дністеръ“ після всіх можливих комбінацій в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услівя і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“ стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вклади до опроцентованя по 5%. Гарантія цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях де „Дністеръ“ не є заступлений, приймають ся.

(38—?)

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупнї:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. Іосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку Іосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах.

35—?

Болеслав Янковский

Робітня рушникарска і продаж оружя

у Львові ул. Чарнецкого число 2

порукає стрілецьке оружє всіляких системів під випробованою і управильною гарантією. Продаж лусок набоевих, машинок до набиваня і закручуваня. Реконструовані набой, рівнож мірки на порох примінені до калібру. — Всякі репарації приймає ся під гарантією.

6—10

Фр. Іхньовский

(з Кракова)

у Львові, ул. Батория ч. 6.

Порукає звисні з доброти а не уступаючи в смаку праским шинки, крайні і сїкані ковбаси, і всякі інші вироби входячі в область масарства.

Товари виробляє з сьвіжого і чистого мяса.

Висилка на провінцію зі значним рабатов, котру виконує ся відвотно.

124 2—20

Вже появиля ся з друку РУСКА КУХАРКА

або Школа вареня по руски містить 41 знаменитих зуп.

Всі печенї, які тільки можливі: Волові, баранячі, вепрові і т. д.

Байцованє шинок, робленє знаменитих кишок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пизпи і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капустою і т. п.

Робленє вкусного набїлу і т. п.

Все в рускій мові.

Ціна 70 кр.

По надїсланю переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Спїлка, Львів. Готель Жоржа.

Робітня уніформів і пп. студентів

для п. ц. к. офіцирів, урядників

а заравом всіляких убрань мужеских

Йосифа Сеґети

у Львові, при улиці Паньській ч. 22.

Всякі замовлення виконують ся по цінах умірених в як найкоротшій часї, так в місци як також на провінцію.

130 1—15

До Високоповажаного Пана Івана Ляврука, поживника, улицы Галицька ч. 6. у Львові.

Мушу Вам виразити моє найбільше задоволенє з бритв, так нових як і виострених, що Ви їх мені прислали. Справді, уважаю Вас за одного з найсовітнійших і найздібнійших в виконуваню острєня бритв; проте кождому, що потребує або нових бритв або острєня тихже поручаю тільки Вас.

Кривотули 20-го мая 1897.

З поважанєм Мерженьский.

128 2—10

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25., (І. поверх)

приймає всілякі замовлення і виготовляє їх з густом і елєганцією після найсьвіжіїших журналів.

50—?